

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน
เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
Participation of the Community Committee in Formulating Plan
of Donmueang District, Bangkok Metropolitan Administration

พนิดา โพธิ์บุตรดี¹ ปกรณ์ ปรียากร²

Panida Phobootdee, Pakorn Priyakorn

Article History

Received: February 03, 2021

Revised: March 13, 2021

Accepted: April 4, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชนและเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขในการพัฒนาชุมชนของเขตดอนเมือง ในการทำแผนชุมชน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนและระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนต่างๆ จำนวน 66 ตัวอย่าง คำนวณโดยใช้สูตรเครชีและมอร์แกน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 41 - 60 ปี มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 14 ปี และมีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการชุมชนต่ำกว่า 3 ปี การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.649) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.676) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.750) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.680) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.712)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน การทำแผนชุมชนเขตดอนเมือง

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Master of Public Administration Program Kasem Bundit University.

E-Mail: eing.phanida@gmail.com*Corresponding author

² รองศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Associate Professor, Ph.D. Master of Public Administration Program Kasem Bundit University

Abstract

The objectives of this research were to study the level of participation in community committee in the formulation plan and to study the solutions of the community development in Donmueang District. In order to formulating plan, they were classified by gender, age, educational level, periods of living and holding a position in the community. The samples used in this research were 66 members, as specified by using of the Krejcie & Morgan, the data collecting by questionnaire and statistics used in this analysis were frequency, percentage, mean and Standard Deviation.

The results of this research found that most of the committees were female, between 41- 60 years old, having secondary/upper secondary or equivalent education, having residence period of 14 years or more and having period of holding position less than 3 years. Participation of the formulation plan was overall at high level ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.649). However, when considering in each aspect, it was found that participation in operations was in high level ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.676); participation in decision making was in high level ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.750); participation in evaluation was in high level ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.680); and participation in receiving benefits was in the medium level ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.712) respectively.

Keyword: participation, community committee, formulating plan of Donmueang District

ความสำคัญของเรื่องที่วิจัย

จากแนวนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 - 11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกช่วงวัยเป็นคน ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สร้างพลังทางสังคม โดยการสร้างชุมชนเข้มแข็ง พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างจิตสำนึกพึ่งตนเอง แก้ปัญหาชุมชนโดยเน้นการมีส่วนร่วมบนยุทธศาสตร์ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

ในการจัดทำแผนชุมชนผ่านเวทีประชาคมตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556 - 2575) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 มหานครประชาธิปไตยมีตัวชี้วัด

เป้าประสงค์ คือ ชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน การพัฒนาชุมชนในปัจจุบันเป็นการพัฒนาชุมชนโดยชุมชน ด้วยการรับฟังความคิดเห็นและเป็นผู้ริเริ่มการพัฒนาด้วยตนเอง ซึ่งแผนพัฒนาชุมชนของแต่ละชุมชนจะเป็นแผนที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของชุมชน ปัญหา ความต้องการ และจุดเด่นของชุมชน มีการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และ แนวทางการแก้ไขปัญหา ลักษณะที่สามารถพัฒนาหรือควรส่งเสริมหรือนำมาใช้ประโยชน์และแนวทาง/วิธีการพัฒนาหรือส่งเสริมสนับสนุนจัดทำแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน มีโครงการความต้องการหรือวิธีการในการแก้ไขปัญหาของชุมชนในแต่ละปีจะถูกนำเสนอเพื่อขอรับ การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ การมีแผนพัฒนาชุมชนจึงมีความสำคัญต่อชุมชนในการแสดงถึงความต้องการและสำคัญต่อการพัฒนาพื้นที่ในการจัดสรรงบประมาณ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 3 แขวง ได้แก่ แขวงดอนเมือง มีจำนวน 51 ชุมชน แขวงสีกัน มีจำนวน 29 ชุมชนและแขวงสนามบิน มีจำนวน 15 ชุมชน

รวมทั้งหมด 95 ชุมชน (สำนักงานเขตดอนเมือง, 2562) มีแผนพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอย่างมีแบบแผนทั้งทางกายภาพ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม อนามัยและจิตใจ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การพัฒนาชุมชนจึงจำเป็นต้องอาศัยประชาชนในชุมชนเป็นกำลังสำคัญ เพราะประชาชนมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อชุมชนของตน เป็นผู้รู้ถึงสภาพของปัญหาและความต้องการต่างๆของชุมชนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนในด้านต่างๆ เช่น ปัญหาเรื่องคุณภาพชีวิตของบุคคลในสังคม ปัญหาการจราจร ยาเสพติด รวมถึงปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เขตดอนเมือง การพัฒนาชุมชนจึงจำเป็นต้องเน้นไปที่การพัฒนาประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของชุมชนนั้นๆ ให้เกิดการพัฒนทั้งประชาชนและชุมชน โดยประชาชนในชุมชนต้องมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนนั้น จึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาและนำโครงการตามแผนพัฒนาชุมชนที่จัดทำโดยชุมชนบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานเขตดอนเมือง ดำเนินการโดยคณะกรรมการชุมชน ซึ่งเป็นผู้ได้รับเลือกจากสมาชิกในชุมชนนั้นๆ ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชน และกรรมการชุมชน พ.ศ. 2555 ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้คณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่ เช่น พัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชน ดูแลทรัพย์สินและสาธารณสมบัติของชุมชน ประสานงานและดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย หน่วยงานราชการ องค์กรและหน่วยงานเอกชนต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในชุมชนตลอดจนหน้าที่อันสำคัญคือ การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเพื่อเป็นแผนงานในการพัฒนาชุมชนของตนเอง

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาในเรื่อง “ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ” เพื่อต้องการทราบถึงปัญหา ข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาชุมชน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขในการพัฒนาชุมชนของเขตดอนเมือง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการชุมชน ได้แก่ 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และ 5. ระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการชุมชน
2. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และ 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนต่างๆ จำนวน 79 คน ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานเขตดอนเมือง โดยเลือกจากชุมชนที่ผู้ศึกษารับผิดชอบดูแลชุมชนจำนวน 9 ชุมชน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยดำเนินการระหว่างเดือน มิถุนายน 2563 ถึงเดือนกันยายน 2563

ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ชุมชนจัดตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2555 จำนวน 9 ชุมชน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
2. ได้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
3. ได้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขที่เป็นปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
4. นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปเผยแพร่เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการพัฒนาชุมชนของเขตดอนเมืองตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องในการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแก้ไขดำเนินงานพัฒนาชุมชน ในลักษณะของการเข้ามาเป็นคณะกรรมการชุมชนหรือการเข้ามาจัดการใน 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน 3. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล

“แผนชุมชน” หมายความว่า แนวทางในการพัฒนาและดำเนินงานของชุมชนอย่างมีทิศทางตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ เพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาคือเป็นไปตามความต้องการและสามารถแก้ปัญหาที่ชุมชนได้ร่วมกันคิดกำหนดแนวทางกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน โดยยึดหลักการพึ่งตนเอง ลดการพึ่งพิงภายนอกด้วยการคำนึงถึงศักยภาพทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในชุมชน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

Cohen and Uphoff (1980 อ้างถึงใน กัญญาณิตย์ กาฬภักดี, 2557) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมโดยทั่วไปในขั้นตอนการตัดสินใจ ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการตัดสินใจได้เพียงอย่างเดียว ยังใช้ตัดสินใจควบคู่ไปกับขั้นตอนการปฏิบัติการด้วยการตัดสินใจยังเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องผลประโยชน์และการประเมินผลในกิจกรรมการพัฒนาด้วย โดยที่ผลประโยชน์นั้นเป็นผลมาจากขั้นตอนการตัดสินใจแล้วทั้งสิ้น นอกจากนี้ ก็ยังมีผลสะท้อนกลับจากการประเมินผลและการปฏิบัติการกลับไปสู่การตัดสินใจอีกด้วย การมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โดยมีแนวความคิดว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ขั้นตอน ทุกขั้นตอนมีความสัมพันธ์ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมที่ขั้นตอนการตัดสินใจเป็นประการสำคัญ ซึ่งในแนวทางการมีส่วนร่วมนั้น มุ่งให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ที่มีบทบาทในทุกๆเรื่อง ไม่ใช่ที่กำหนดให้ประชาชนปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทุกอย่าง

ต้องเป็นเรื่องของประชาชนที่คิด

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนการตัดสินใจมีความสำคัญมาก เนื่องจากส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์และการประเมินผล และจากการปฏิบัติการก็มีผลกระทบต่อ การรับผลประโยชน์และการประเมินผล ขณะเดียวกัน การปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์และการประเมินผลยังส่งผลกระทบบย้อนกลับสู่การตัดสินใจด้วย

John and Norman (1997 อ้างถึงใน โสภิตา ศรีนุ่น, 2558) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคคลมีหลายปัจจัย ดังนี้

1. อายุและเพศ 2. รายได้ 3. แหล่งรายได้ 4. การศึกษา 5. การแบ่งแยกทางสังคม เชื้อชาติ ศาสนา ชุมชนและถิ่นกำเนิด 6. อาชีพ 7. ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานในท้องถิ่น 8. การถือครองที่ดินและสภาพการได้รับการว่าจ้าง ระยะเวลาในการถือครองที่ดินและการได้รับการว่าจ้างนั้น

Cohen and Uphoff (1981 อ้างถึงใน สมบัติ นามบุรี, 2562) ได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบหรือกำหนดระบบของโครงการ เป็นการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่สามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนา
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงานและเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการและผลที่ปรากฏ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 3.1 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านวัตถุ 3.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม 3.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

กัญญาณิตย์ กาฬภักดี (2557) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมไว้ 5 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน
2. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ
3. ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกชาตินิยม

4. ทฤษฎีสร้างผู้นำ

5. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร

คณะกรรมการชุมชนตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2555 โดยมีปลัด กรุงเทพมหานครรักษาการตามระเบียบนี้ คณะกรรมการชุมชน หมายความว่า ตัวแทนของสมาชิกชุมชน ซึ่งได้รับการเลือกตั้ง จากสมาชิกชุมชนในชุมชนหนึ่งให้มีกรรมการชุมชนซึ่งมาจากการเลือกตั้งจำนวนอย่างน้อยชุมชนละเจ็ดคน ไม่เกินจำนวนสิบห้าคน

คณะกรรมการชุมชนประกอบด้วยตำแหน่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1. ประธานกรรมการ 2. รองประธานกรรมการ 3. เลขานุการ 4. เภรัญญิก 5. นายทะเบียน 6. ประชาสัมพันธ์ 7. ตำแหน่งอื่นใดตามที่คณะกรรมการชุมชนเห็นสมควรแต่งตั้ง

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขต ดอนเมือง

“เขตดอนเมือง” เป็นหนึ่งใน 50 เขตของ กรุงเทพมหานคร สภาพทั่วไปเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหนาแน่น โดยมีแหล่งสถาบันราชการอยู่ทางด้านตะวันออกของพื้นที่เขต ดอนเมืองมีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 11 ของกรุงเทพมหานคร

ดอนเมือง เป็นพื้นที่ที่ราบสูงน้ำท่วมไม่ถึง เดิมพื้นที่ บริเวณนี้มีชื่อเรียกว่า ดอนอิเหี้ยย เนื่องจากมีนกเหี้ยยและนก แร้งอาศัยหากินอยู่เป็นจำนวนมาก การคมนาคม มีแต่เพียงทาง รถไฟที่จะเข้ากรุงเทพมหานคร หรือออกไปสู่ต่างจังหวัดเท่านั้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2469 ทางกรมได้พิจารณาจัดตั้งกอง การบินสังกัดกองทัพบกขึ้น ซึ่งภายหลังได้ยกฐานะเป็นกองทัพอากาศ พร้อมทั้งได้ขอพระราชทานเปลี่ยนชื่อจากดอนอิเหี้ยย เป็นดอนเมือง โดยอยู่ในฐานะตำบลดอนเมืองและต่อมาเป็น ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร จนกระทั่ง ในปี พ.ศ. 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติจัดตั้งกรุงเทพมหานคร ขึ้นแทนที่นครหลวงกรุงเทพธนบุรีซึ่งเกิดจากการรวมกันของ จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี อำเภอบางเขนได้รับการ เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเขตบางเขน ส่วนตำบลต่างๆในท้องที่ก็ มีฐานะเป็นแขวง ภายหลังพื้นที่เขตบางเขนมีความเจริญและมี ประชากรหนาแน่นขึ้น พื้นที่บางแห่งอยู่ไกลจากสำนักงานเขต กระทรวงมหาดไทยจึงได้รวมแขวงสีกัน แขวงทุ่งสองห้อง และ แขวงตลาดบางเขนจัดตั้งเขตดอนเมือง จากนั้นก็ได้มีประกาศ

กระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตดอนเมืองและจัดตั้ง เขตหลักสี่เมื่อ วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2540 ทำให้แขวงตลาด บางเขนถูกแบ่งออกเป็นสองส่วน คือส่วนที่แยกไปรวมกับเขต หลักสี่กับส่วนที่ยังอยู่ในเขตดอนเมือง ต่อมากรุงเทพมหานคร จึงประกาศจัดตั้งแขวงสีกันเต็มพื้นที่เขตดอนเมือง โดยรวม พื้นที่แขวงตลาดบางเขนเดิมเข้าไว้ด้วยเพื่อความชัดเจนในการ ปกครอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุทธพงษ์ เสาประมงค์ (2555) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี” ผลวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนา ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนการ มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน ในด้านปัจจัยส่วนบุคคลและด้านปัจจัยทางสังคม พบว่า ในภาพ รวมระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

กัญญาณีย์ กาฬภักดี (2557) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนบ้านไม้รูด ตำบลไม้รูด อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด” ผลวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเป็นเพศ หญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป การศึกษา อยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนในภาพ รวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นอันดับแรกในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์ในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติระดับน้อย และอันดับสุดท้ายคือด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผลในระดับน้อย

วิษณุ หยกจินดา (2557) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับ

ไทร อำเภอบึงนาราง จังหวัดจันทบุรี” ผลวิจัยพบว่า 1. ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน จำนวน 322 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 20 ปีขึ้นไป - 30 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม/ทำสวน/ทำไร่/ทำนา 2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

โสภิตา ศรีนุ่น (2558) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอบะนัง จังหวัดยะลา” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อยู่ในระดับปานกลาง โดยมี ส่วนร่วมในการปฏิบัติการมากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ และพบว่าเพศ อายุ สถานภาพและอาชีพที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาและรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

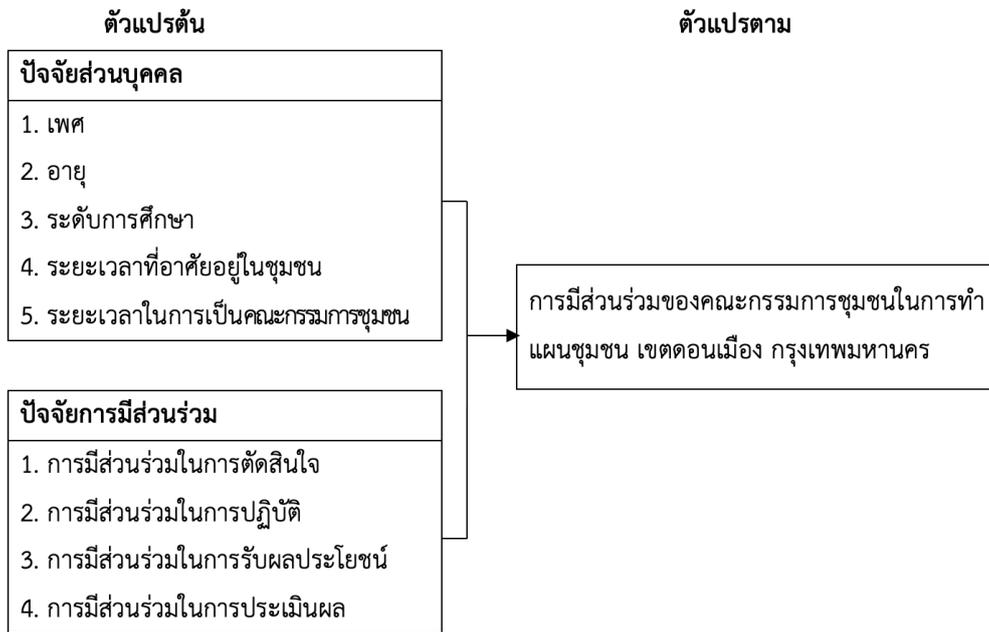
สุจิตรา สะพุ่ม (2558) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของ ททท. กรณีศึกษา : เชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ อำเภอนาขัน จังหวัดลพบุรี” ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมของตัวแทนประชาชนในเชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรม พบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. ข้อมูลนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวของตัวแทนประชาชนในเชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศักยภาพและขีดความสามารถในการจัดการ พบว่านโยบายการจัดการการท่องเที่ยว

เที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3. ข้อมูลการมีส่วนร่วมในนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของเชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและประเด็นปัญหาาร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลร่วมกันและการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าการมีส่วนร่วมในนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ณฎีกา แสนธรรม (2562) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผน โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ เมื่อพิจารณาสามารถแยกเป็นด้าน ได้ดังนี้ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนอยู่ในระดับมาก 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมาก 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนอยู่ในระดับมาก 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรต้นในกรอบแนวคิด โดยแยกเป็นปัจจัยส่วนบุคคลตามแนวคิดของ John and Norman (1997 อ้างถึงใน โสภิตา ศรีนุ่น, 2558) และตัวแปรตามในกรอบแนวคิด โดยใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1980, อ้างถึงในกัญญาณี กาทภักดี, 2557)

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จากชุมชนทั้งหมด 95 ชุมชน ได้คัดเลือกมาจำนวน 9 ชุมชน ที่ผู้วิจัยรับผิดชอบดูแลชุมชน ได้ประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 79 คน (สำนักงานเขตตอนเมือง, 2562) ประกอบด้วย 1.ชุมชนบูรพา 16 2.ชุมชนบูรพา 18 3.ชุมชนประชากร 4 4.ชุมชนสะพานปูน 5.ชุมชนร่มเย็น 1 6.ชุมชนหมู่บ้านกัญจน์เพชรวิลล่า 7.ชุมชนตอนเมืองวิลล่า 8.ชุมชนเลขญา 1 และ 9.ชุมชนบัณฑิตโฮม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในพื้นที่เขต ตอนเมือง กรุงเทพมหานคร 9 ชุมชน ที่ผู้วิจัยรับผิดชอบดูแลชุมชน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงในธีรวิทย์ เอกะกุล, 2543) จำนวน 66 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยพิจารณาจากโครงสร้างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

1. สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และ 5. ระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการชุมชน โดยเป็นแบบปลายปิด (Close ended Question) ให้เลือกตอบในช่องที่กำหนด
2. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชนตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980) ทั้ง 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ ลักษณะคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประยุกต์ใช้ ของ Likert Scale ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ 2541) ใช้ระดับในการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค
3. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยสร้างลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการขอความร่วมมือแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่คณะกรรมการชุมชนซึ่งผ่านการคัดเลือกมาแบบเจาะจง จำนวน 66 คน และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และลงรหัสข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์มีขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
2. บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูลและเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ
3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4.ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 5.ระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการชุมชน

ปัจจัยการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย () และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

อภิปรายผล

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษามี

ประเด็นสำคัญที่นำมาเสนออภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับยุทธพงษ์ เข้าประมงค์ (2555) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าในการทำแผนพัฒนาชุมชนนั้น คณะกรรมการชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการต่างๆในการปฏิบัติงานตามแผนชุมชนทำให้ได้รับผลประโยชน์ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหลังการดำเนินการตามเป้าหมายของแผนพัฒนาชุมชน ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยสามารถแยกวิเคราะห์เป็นรายด้านได้ดังนี้

- 1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในระดับมาก สอดคล้องกับวิชญ์ หยกจินดา (2557) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากคณะกรรมการชุมชนได้มีส่วนร่วมในการค้นหาความต้องการของชุมชนและกำหนดวิธีการแก้ปัญหาของชุมชน

- 1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในระดับมาก สอดคล้องกับ วิชญ์ หยกจินดา (2557) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อนจังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีระดับอยู่ใน ระดับมากเนื่องจากคณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการชุมชนต่างๆในการปฏิบัติงานตามแผนชุมชน

- 1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในระดับมากสอดคล้องกับ ณาฎิภา แสนธรรม (2562) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำ

แผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยจากกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากคณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการได้ตามเป้าหมายทำให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพัฒนาศักยภาพของตัวเองจากการร่วมทำแผนพัฒนาชุมชน

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในระดับมาก สอดคล้องกับ ฎาฎีกา แสนธรรม (2562) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมี ส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยจากกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีระดับอยู่ในระดับมาก เนื่องจากคณะกรรมการชุมชนได้มีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาจากผลการติดตามประเมินงานแผนชุมชน มีการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะทำงานและติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขต ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มาเป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการในการติดตามผลและสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับ ฎาฎีกา แสนธรรม (2562) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผน โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41 – 60 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น / ตอนปลาย / เทียบเท่า มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 14 ปี และมี

ระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการชุมชนต่ำกว่า 3 ปี

2. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร 4 ด้าน ในภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .649 เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .676

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .750

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .680

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .712

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรที่จะส่งเสริมประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของแผนพัฒนาชุมชนและผลดีที่จะเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกัน เสริมสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมในการตัดสินใจด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรที่จะจัดสรรแบ่งเวลาในการติดต่อประสานงานและดำเนินงานที่อยู่ในช่วงเวลาราชการ ดำเนินการในเรื่องที่สามารถ ดำเนินการได้ก่อน และแบ่งงานกันในการประสานงานเพื่อให้การดำเนินการเสร็จตามเป้าหมาย หรืออาจดำเนินการติดต่อประสานงานโดยใช้ช่องทางออนไลน์ที่สะดวก รวดเร็วและทันเวลา

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ควรที่จะศึกษาเรียนรู้ถึงผลประโยชน์จากการจัดทำแผนชุมชนมีการ

ประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น คณะกรรมการควรเข้าร่วมตั้งแต่แรกเพื่อการดำเนินงานแก้ปัญหาที่ตรงกับความต้องการของประชาชนและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรที่จะสร้างจิตสำนึกและตระหนักในหน้าที่ของคณะกรรมการในการเข้าร่วมตรวจสอบงบประมาณ เพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม มีผลการใช้งบประมาณไปในทางที่ถูกต้องและสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากลยุทธ์ในการสนับสนุนให้คณะกรรมการและประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชน เพื่อให้

ได้แผนชุมชนที่สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรหรือปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากปัจจัยส่วนบุคคล ที่น่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนที่มีความครอบคลุมมากขึ้น

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการทำแผนชุมชนระหว่างเขตอื่นในกรุงเทพมหานคร เพื่อทราบถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกัน

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2553). *เอกสารการขับเคลื่อนกระบวนการแผนชุมชน*. กรุงเทพฯ : สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *การวิจัยธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (2562). *แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี*. กรุงเทพฯ : สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร.
- สำนักสนับสนุนสภาพองค์กรชุมชน. (2559). *การจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น*. คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- สมบัติ นามบุรี. (2562). “ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในงานรัฐประศาสนศาสตร์”. *วารสารวิจัยวิชาการ*. 2.
- กัญญาณิตย์ กาฬภักดิ์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนบ้านไม่รู้ด ตำบลไม่รู้ด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณาฎิกา แสนธรรม. (2562). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนชุมชน เขตปิ่นเกล้า กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- ยุทธพงษ์ เข้าประมงค์. (2555). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิษณุ หยกจินดา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุจันตรา สะพุ่ม. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของททท กรณีศึกษา : เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี*. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม การบริการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

โสภิตา ศรีนุ่น. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา*. สารนิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

Cohen, J. M. and Uphoff, N. T. (1977). *Rural Development Participation : Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation*. Cornell University Rural Development Committee: Ithaca, NY.

_____. (1980). *Participations Place in Rural Development : Seeking Clarity Through Specificity*. New York :
World Developments.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. [ออนไลน์]. (2563). *เขตดอนเมือง*. เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org>. (สืบค้น 12 สิงหาคม 2563).

สำนักงานเขตดอนเมือง. [ออนไลน์]. (2563). *ข้อมูลทั่วไปของเขตดอนเมือง*. เข้าถึงได้จาก : <http://www.bangkok.go.th>. (สืบค้น
12 สิงหาคม 2563).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. [ออนไลน์]. (2563). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. เข้าถึงได้จาก : <https://www.nesdc.go.th>. (สืบค้น 12 กรกฎาคม 2563).